

## بررسی علل سطحی نگری بر معماری معاصر ایران

مجتبی قائینی\*، منا افراسیابی

۱- دانشجوی کارشناسی ارشد مهندسی معماری، گروه هنر و معماری، موسسه آموزش عالی اشراق، بجنورد، ایران [Mojtabaghaeeni62@gmail.com](mailto:Mojtabaghaeeni62@gmail.com)

۲- مدرس گروه هنر و معماری، موسسه آموزش عالی اشراق، بجنورد، ایران [mona.afraasiabi\\_dr@yahoo.com](mailto:mona.afraasiabi_dr@yahoo.com)

⋮

### چکیده

با گذر از دوران سنت به دنیای مدرنیته بی هویتی معماری ایران را فراگرفت و با نگاهی به تاریخ معماری معاصر ، سطحی نگری یکی از عوامل آشفتگی در معماری ایران شناخته شده است که در کمتر جایی به ظرافت به این معقوله پرداخته شده است. در این مقاله عوامل مختلف از جمله جامعه، فرهنگ، رسانه، تکنولوژی و ... که باعث سطحی نگری بر معماری شده را بررسی نمودیم و به این نتیجه رسیدیم که این سطحی نگری مختص معماری نیست بلکه در سایر کشورهای جهان سوم و در حال توسعه و سایر هنرها هم این اتفاق رخ داده است و این جزو خواص مدرنیته است که جدایی از سنت و فرهنگ را طلب می کرد و خواهان الگوی بدون تغییر برای تمام دنیا بود. نگاه سطحی در برداشت از سبک های سنتی هم همزمان با مدرنیته به وجود آمد ولی بی شک یک تئوری شکست خورده است و برای اصلاح این روند معماری به تنهایی نمی تواند با این مشکل مقابله نماید بلکه فضای جامعه بایستی اصلاح شود هنر، صنعت، سیاست و... باید اصلاح شود تا معماری اصلاح شود و یک عامل را به تنهایی نمی توان تأثیرگذار بر سطحی نگری دانست همه عوامل بر آن تأثیر گذاشته اند هر چند درصد تأثیر گذاری آنها متفاوت است، ولی به هر حال همه عوامل باید اصلاح شوند تا یک معماری باریشه ایرانی اسلامی متناسب با نیازهای روز جامعه داشته باشیم.

**واژه های کلیدی:** معماری معاصر، سطحی نگری، معماری مدرن، بی هویتی، آشفتگی

### ۱- مقدمه

بی هویتی مشکلی است که این روزها در معماری ایران بسیار شنیده می شود و مطالب بسیاری هم در این خصوص بیان شده و دلایل مختلفی نیز برای این بی هویتی در معماری معاصر ایران که آغاز آن اواخر دوره قاجاری باشد، شنیده ایم، یکی از این عوامل که باعث بی هویتی معماری ایران شده است سطحی نگری می باشد. در این تحقیق سعی شده با بررسی علل سطحی نگری و شناخت مشکلات معماری معاصر ایران کمکی نماییم در جهت دستیابی به یک معماری قابل اتکا در ایران امروز. اگر می خواهیم یک معماری ایدئال داشته باشیم باید بین سنت، فرهنگ و مدرنیته آشتی به وجود آورد و این میسر نمی شود مگر با شناخت از هردو (سنت و مدرنیته) و شناخت از نیازهای جامعه و در این بین محیط زیست هم جایگاه ویژه ای دارد که نیاز به توجه دارد. همیشه در تاریخ از مردانی همچون میرزا تقی خان امیرکبیر به نیکی یاد شده است که توانسته اند بین سنت و مدرنیته آشتی به وجود آورند و با الگو گیری از این مردان با وحدت چاره های اندیشید و همچون گذشته معماری باشکوه ایرانی را نگینی در بی مثال در میان سایر ملل ساخت.